

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Lauhanen, R. 2019. Ennakkoraivaus helpottaa hakkuutyötä. Koneyrittäjä 50 (7), 12.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Ennakkoraivaus helpottaa hakkuutyötä

Ennakkoraivauksessa poistetaan näkyvyyttä haittaavaa pienpuustoa tulevalta hakkuutyömaalta manuaalisesti raivaussahan kanssa. Myös koneellisia vaihtoehtoja on selvitetty. Hakkuukoneenkuljettajien työmotivaatio paranee, kun koneen ohjaamosta näkee poistettavat puut raivaamattomaan työmaahan verrattuna. Ennakkoraivaus voi jopa kaksinkertaistaa hakkuutyön tuottavuuden nuoren metsän hoitokohteella. Kun työnteko helpottuu, puustovaurioriski pienenee. Pienimuotoinen raivaussahatyö on metsänomistajalle myös hyvää kuntoilua, mutta työturvallisuus pitää muistaa.

RISTO LAUHANEN, SeAMK

Kirjoittajan ennakkoraivaamaa harvennustyömaata Seinäjoella.

Luontaisesti syntynyttä koivikkoa kaivumaiden päällä.

Ojanvarsi jäänyt ilman mainittavaa koivuvesakkoa noin 10 vuotta ojanperkauksen jälkeen, jos maamassat siirretään ojasta muutaman metrin päähän.

Mikäli hakkuutyömaan ennakkoraivaus päätetään tehdä, on asiaa tarkasteltava huolella. Työmaasta osa voi olla ennakkoraivauksen tarpeessa, mutta osa taas ei. Huolellinen ja ammattitaitoinen hakkuutyö ei toisaalta aina lisää puustovaurioita raivaamattomalla kohteella.

Ennakkoraivaus tulisi ottaa tavoitteelliseksi metsänhoitotyölajiksi kasvavien hakkuumäärien saavuttamisen kannalta. Pienikokoisten puiden koneellinen hakkuu on kallista. Kun pienen energiapuun raivaa ennalta pois manuaalisesti, ei puuta tarvitse aikanaan kaataa hakkuukoneella. Ennakkoraivaus parantaa myös pienpuuhakkeen laatua, kun lehtipuun vesat eivät pääse maanai-neksen kanssa lämpölaitokselle.

Ennakkoraivaus voi jopa kaksinkertaistaa hakkuutyön tuottavuuden nuoren metsän hoitokohteella. ”Bioenergian tuotannon ja käytön kehittäminen” EAKR-hanke sekä Manner-Suomen maaseutuohjelman ”Kehittyvä metsäenergia” -projekti mahdollistivat aikanaan eteläpohjalaisen selvityksen (Laurila ja Lauhanen) toteutuksen.

Nykyään useimmat metsäalan toimijat edellyttävät asianmukaisen ennakkoraivauksen tekemistä. Vuonna 2017 kasvatushakkuutyömaan ennakkoraivaus maksoi Suomessa keskimäärin noin 270 € hehtaarilla, ja raivauksia tehtiin noin 70 000 hehtaarilla Luonnonvarakeskuksen metsätilastokirjan mukaan. Jokaisen yrittäjän ja työmaan haltijan kannattaa kuitenkin tehdä ennakkoraivauksen kustannuksista omat arvionsa huolella.

Hyvää kuntoilua ja innovatiivista ajatustyötä

Ennakkoraivaustyössä pitää myös ajatella, eikä kaikkea pienpuustoa kannata kaataa kumoon. Ennakkoraivaus on metsänhoitotoimi, jossa hakkuualan näkemäraivauksen lisäksi voi tehdä metsänhoidollista perkausta ja harvennusta samalla metsikkökuviolla. Pienpuustoa kannattaa jättää myös riistalle. Raivaussahalla ei ole järkevää tehdä ”täydellistä avohakkuuta”, vaan harmaalepikon voi harventaa jälkipolvien iloksi lisäämään metsäluonnon monimuotoisuutta.

Kun ennakkoraivausta alettiin aikanaan keskustella, ansioitunut Metlan Parkanon tutkimusaseman johtaja, **Olavi Laiho** puhui metsänuudistamiseen sopivien kuusialikasvosten säilyttämisen puolesta. Sittemmin uuden metsälain osalta on keskusteltu, jos uudistusalan ennakkoraivauksen jättäisi tekemättä, niin

alikasvoksesta kuin alikasvoksesta saisi aikanaan ekologisin perustein hyvän ja halvan taimikon. Ähtärin Tuomarniemen varoituskuusikko on kuitenkin hyvä esimerkki siitä, ettei kivennäismaan kuusialikasvoksesta aina saada kunnan kuusikkoo. Metsänuudistamisen edellytyksenä on siis elpymiskykyinen lähtöpuusto. Turvemaalla alikasvoskuusikosta puolestaan kehitty useimmiten kunnan metsä.

Ennakkoraivaus käy hyvin myös kuntoilusta. Työläällä ennakkoraivauskohteella kulutin erään kuuden tunnin työpäivän aikana kuusi tankillista raivaussahan polttoainetta, termospullollisen kahvia, rasian voileipiä, kolme litraa vettä sekä noin 4 500 kilokaloria energiaa sykemittarin mukaan. Parin kolmen hehtaarin raivauksesta selviää hyvin kesäloman aikana, jos terveys on kunnossa. Mutta suuret savot kannattaa teettää ulkopuolisilla toimijoilla aikapulan takia.

Uusia ajatuksia

Ennakkoraivauksen lomassa voi tarkkailla luontoa ja saada uusia ajatuksia. Havaitsin hieskoivikkoo syntyneen muutaman metrin päähän ojasta aikanaan perattujen maamassojen eli ojavallien päälle. Ojan reunassa ei ollut koivutiheikköä samalla kohdalla. Jos siis mahdollista, kannattaa ojata siirtää kaivun yhteydessä muutaman metrin päähän ojasta, jotta ojat pysyvät paremmin kunnossa.

Vanhan metsäojitusohjeen 60 cm:n jätjänpolkuteoria tuli siis ainakin osittain kumottua. Ojanvarsien vesakoitumiseen toki vaikuttavat monet eri tekijät. Mutta esimerkkuviolla ojien varret ovat pysyneet siisteinä vesakosta. Yksittäistä havaintoa ei pidä laajasti yleistää, mutta se voi hyvin toimia muillakin kunnostusojituskohteilla.

Työturvallisuus tärkeää

Ennakkoraivaustyössä asianmukaiset turvavarusteet ovat tarpeen. Kesälämpimillä metsurin turvavarustus suoja paitsi tapaturmilta, mutta myös hyttysiltä ja parmoilta. Lyhythiaisen paidan kanssa ei kannata työskennellä, koska oksat raapivat käsi-varret naarmuille. Omatoimisen ennakkoraivauksen lomassa voi huomata myös yllättäviä työmaan pehmeikköjä tai muita vaaranpaikkoja, joista kannattaa ilmoittaa hakkuuoikeuden haltijalle.